2398

इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ५३५। बे८३[३३९

ग्रंथ नाम गुरुकिल्ली.

विषय म० वेदांत.

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

क्र.नं. ४०

८३

मराठी

४३४ वे: ५८

गोविंद अथवपानीकृत गुरुकिल्ली

बंदा १७

पत्रांक ८३

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(1) श्रीगुरु गणेश आनंदनाथ प्रसन्न ॥ ॐ जीवन मी तुरुच्या पद सारसी ॥ अमर ते उकनीच सुधा
रसी ॥ अन्यथ ते पद मी नमना करी विधिपदा स्वसुख मग ना करी ॥१॥ अर्थद्वय ॥ नमन एक विषी
षया त्या मला ॥ अस्तुनि सिध्द चतो बहु की भला ॥ इह परत्र सुखास सुखावला नमन ह्या
कि लिने पद पावला ॥२॥ अनन्यभावी नमना करावे ॥ अनन्यभावी नमना करावे ॥ च
रया सारखे ॥४॥ ३॥ नमनान मनान मना परमा मनना मनना परना जिवना जिवना परना ॥४
॥४॥ परतो निहा र परताच परा ॥२॥ नमनाधारि तुं २ तुं च तु ॥ ॥५॥ नमन करुनि देवाया
हाना देव जाला मनन करुनि ते व्हा पार ताचे बोला ॥ नरहरी गुरु दत्ता कौतुका सा नत्रा
की भवय हस्त बाधीं तारिती आदि मुलि ॥६॥ इति नमन ज्ञानं ॥ विषई गुंतले चित्त सचि
त्ति विषय गुंतले ॥ त्यासी ची सुटका केसी कोडे आहे गुरु तारितो ॥७॥ इति श्रीगुरु उ
पदेश ज्ञानं ॥ असो निमने हनाही निजी निद्रिस्त त्यास गा ॥ दृष्टांती किलि आहे जाणे निज
तगुरु णे ज. सा ॥८॥ यथा शिता निजानंदी वर्तमान नसे च हे ॥ निजां वसन ते नेणो नेसमु
जागी नपो

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(२)

मन॥९॥ इति सहजानंद ज्ञानं॥ वसन लमन ना ज्ञ बोलतें काय जायो सकळही मन जाणे
तें हि तैसेंच नेणे ने मन मी निज सिंधु काय जायो तरंगा सहजच निज रूपें सुख जैसा तसा
गा॥१०॥ मृग वर मृगनाभी नेणता सैर धावे तदुपरि निज भाग्ये जाणता सुरभि रावे ॥
गति तस्सि मज जाली कष्टलो साधने गा॥ सहजचि निज रूपें सुख जैसा न सा गा ११॥
इति प्रासिद्ध ज्ञानं॥ निजे तनु जवे पुना प्रकट मुकपाहे मनोतुळा विषय वासना उठ
निर्गुं नीति बंधना॥ अलि सततुज सो [illegible] मी सहज साक्षिने सांगणे सु माधिं स्फुरव
घे धणी स्फुरत ब्रह्म स्फुलिंगिणो॥१२॥ इति मनोपदेश ज्ञानं॥ सुषुप्ति मूर्छा मरणीं प्रळ
ई प्रळ यां तरी॥ नेणता कल्पना [illegible] लीन कल्पना॥१३॥ इति कल्पनाखंडण
ज्ञानं॥ ब्रह्मज्ञानी किती येक बोलते एकेचि सांगते॥ निमानी कल्पना ज्याची प्रासतो स्वपु
रुषकी॥१४॥ इति प्राप्तपुरुष लक्षणं॥ अनेक रूपे रूप एक नो मी स्वभापरि सुख न
न एक नेमी॥ मि एक रस महुद वुध्दि जायो स्वबोध मि वुद्धि असो निनेणे॥१५॥ इति म

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(२/A)

हासिस्यांतज्ञान ॥ धाकटीपरिशिवाडुनिआगळीजेष्टतेकरिमनातुनिवेगळि ॥ दाकितेघरिजिवाकसिलागलि ॥ धाकटीधरिबळेरतिरंगलि ॥ १६ ॥ विद्याअविद्याज्ञान ॥ ह्याश्लोकामध्येचारश्लोकवाचावे ॥ अर्थदोनि ॥ एकशृंगारपर ॥ दुसराविद्याअविद्यापर ॥ यंत्रवाचायासराभिसीज्ञानसीसरूया ॥ ममवाचिरलायेस [illegible] रूहनाहसीसोभ ॥ मापरायरितामज ॥ १७ ॥ इतिवि[illegible]तियोगज्ञान ॥ हे यंत्रवाचिल्या अर्थकळे ॥ योगमार्गस्फचेत्रि[illegible]किला हेदभुनाणने केव्हहं[illegible]मरायजारथोरावमलाचहा ॥ १८ ॥ इतिलाभज्ञानं ॥ हाश्लोकउफराटावाचिल्माअर्थकळे ॥ ७ ॥ हेमीअळंकारअसेचनाहो ८ ॥ १९ ॥ एकचरणाश्लोक ॥ मनातीततोकिमनादीकनणेमना त्याचयोगे मनदीकनेणे ॥ कसातोजसास्फस

रा	भी	सि	ज्ञा	न	सि	रू	या
म	म	वा	चि	र	ला	र्य	स
र	रू	ह	ना	ह	सि	सो	भ
मा	प	रा	य	रि	ता	म	ज

धाकटीपरि ॥ सिवाडुनिआगळि
ज्येष्टतेकरि ॥ मनातुनिवेगळि
दाकितेघरि ॥ जिवाकसिलागळि
धाकटीधरि ॥ बळेरतिरंगलि ॥

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai"

(3) चित्ता निराळा मनादिक मिथ्या। विचि न्यायस्याळा॥ २०॥ स्फल:स्वरूपी मन येक नाही ते ह्रं
२ चते सर्व भासो नि नाही॥ आता मना चेचहि चोर जाणा नेणे कधी तो निज रूप राणा॥ २१॥ अ
सान स्वबध न मुक्त काही मनास वेबध अबधनतो हि॥ चिदं बुधी मिथ्य मनासि नेणे न योज
सासिंधु तरंग होये॥ २२॥ निराकारूपे मन नाश होतो श्रुत्यर्थ ऐसा बहु जागजे तो॥ ब्रह्मा
हमास्मि निजिभावना हीवाचे मनाचा बहिभाव ताहि॥ २३॥ न मन न तु सी करावे आपुलि भे
टि येगी०४॥ २४॥ इति एक चरण श्लोक॥ तु मा का रि रि का मा तु॥ राम राजी जि राम रा॥ ए
का एत तये का र॥ रक्ष रक्ष क्षरक्षर॥ २५॥ इति अनुलोम चरण श्लोकः॥ अर्थ दोनी॥ श्री गो
र पर एक॥ दुसरा अध्यात्मपर॥ या श्लोका चे बंध चार होताति॥ चक्रबंद॥ वापीबंद॥ दु
दुर्गबंद॥ छत्रबंद॥ दोनी लिहितो॥ ॥ 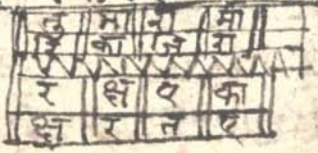 २

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3A) हादेहमीऐसेम्हणतांनिराळा॥हाप्राणमीऐसेम्हणतांनिराळा॥हाजीवमीऐसेम्हणतांनिराळा॥मी
मीपणामुक्तमनानिराळा॥२६॥मीबद्धऐसेम्हणतांनिराळा॥मीमुक्तऐसेम्हणतांनिराळा॥मी
ब्रह्मऐसेम्हणतांनिराळा॥मिमीप०॥२७॥हेंज्ञानमीऐसेम्हणतांनिराळा॥हेंध्यानमीऐसे०॥हे
स्वामीमीऐसेम्हणतां०मिमीप०॥२८॥हेंलोकमीऐसेम्हण०हेदेवमीऐसे०॥हेमत्तमीऐसे०मि
मी०॥२९॥मीएकऐसेम्ह०मिद्वैतऐसेम्हणतां०॥मीधन्यऐसेम्ह०मीमि०॥३०॥मीशून्यऐसे
म्ह०मीशुभ्रऐसेम्ह०॥मीकार्यऐसेम्ह०मीमि०॥३१॥इतिव्यतिरेकज्ञानें॥ह्यादेहरूपेंमग
मीचहोतोह्याप्राणरूपेंमगमीचहोतो॥ह्याजीवरूपेंमगमीचहोतोहेमीचमीसर्वहिमुक्तहो
तो॥३२॥ह्याबद्धरूपेंमगमीचहोतो॥ह्यामुक्तरूपेंम०॥ह्याब्रह्मरूपेंमगमीचहोतोहेमी०
॥३३॥ह्यालोकरूपेंमगमी०॥ह्यावेदरूपेंम०॥ह्याज्ञानरूपेंम०ह्याध्यानरूपेंम०ह्यास्वामि
रूपेंम०॥हेमी०॥३४॥ह्याएकरूपेंम०ह्याद्वैतरूपें०॥ह्याशून्यरूपेंम०हेमी०॥३५॥ह्याश्र
ह्यादेवरूपेंम०हेमी०॥३६॥२ ७

(५)

स्वस्वरूपेम०ह्यासुखस्वरूपेमग०॥ह्याध्यारूपानेमग०हेमी०॥३७॥ इतिअन्वयज्ञानें॥
३ ब्रह्मातविश्वहेमिथ्याविश्वब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेविश्वभासेनसोनहि॥३८॥
ब्रह्मातदेहहामिथ्यादेहब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेदेहभासेनसोनिहि॥३९॥
ब्रह्मातबुधिहेमिथ्या॥बुधिब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेबुद्धिभासेनसोनिहि॥४०॥
ब्रह्मातशब्दहामिथ्याशब्दब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेशब्दभासेनसोनिहि॥४१॥
ब्रह्मातक्रोधहामिथ्याक्रोधब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेक्रोधभासेन०॥४२॥ब्रह्मा
तशांतिहेमिथ्याशांतिब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेशांतिभासेन०॥४३॥ब्रह्मातमंत्र
हामिथ्यामंत्रब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेमंत्रभासेन०॥४४॥ब्रह्मातध्यानहेमि
थ्याध्यानब्रह्मनयास्तव॥ब्रह्मातब्रह्मचिअसेध्यानभासेनसो०॥४५॥इतिसमरसज्ञा ३
नें॥दोरातसर्पतोमिथ्यासर्पदोरनयास्तव॥दोरातदोराचिअसेसर्पभासेनसो०४६

(5A) तंतूंतपरतोमिथ्यापयीतंतूनयास्तव॥तंतूंततंतूचिअसेपटभास०॥४७॥मातीनेघ
टतोमिथ्याघटीमातीनयास्तव॥मातीतमातीचअसेघटभासे०॥४८॥रंगातचित्रहेमी
थ्याचित्ररंगनयास्तव॥रंगातरंगचिअसेचित्रभास०॥४९॥तांब्यातपात्रहेमिथ्यापा
त्रीतांबेनयास्तव॥तांब्याततांबेचिअसेपात्रभासे०॥५०॥अग्नीतज्वाळतोमिथ्याअग्नि
ज्वाळनयास्तव॥अग्नीतअग्नीचअसेज्वाळभासेनसोनि०॥५१॥तुपातुकणिकामिथ्या
कणीतुपनयास्तव॥तुपाततुपचिअसेकणीभासे०॥५२॥जळातगारहेमिथ्याजळ
गारनयास्तव॥जळातजळचिअसेगारभासेन०॥५३॥इतिसमरसदृष्टांतज्ञान॥
स्फुसः स्वरूपीजगसर्वनाहीसु० मनतेहिनाही॥सु० मजदेहनाहीअज्ञानसामीजगसर्व
नाही॥५४॥सुसः स्व० भवरोगनाहीसु० सुखदुखनाही॥सु० गुरुसिष्यनाहीआता०॥५५॥
स्फ० जीवभावनाहीस्फ० शिवभावनाही॥स्फ० चिदभावनाहीआतातं०॥५६॥स्फ० मज
मंत्रनाही० स्फ० मजपुण्यनाही॥स्फ० मजपापनाहीआता०॥५७॥स्फ० मजवर्णनाही

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

सु० मज कर्म नाही ॥ सु० ममताच नाही आता० ॥५८॥ स्फ० गुणदोष नाही सु० स्फ स्वदुःख
४ नाही ॥ स्फ० भय सर्व नाही आ० ॥५९॥ इति स्वरूपस्थितीलक्षयाज्ञान ॥ स्वप्नामध्ये देह
चीयेक होतो स्व० प्राणचीयेक होतो ॥ स्व० तो अभिमान होतो मिथ्या तसा तो भव भोग हो
(5) तो ॥६०॥ स्व० विष्णु महेश होतो स्व० तो रवि चंद्र होतो ॥ स्व० देव ही भक्त होतो मिथ्या० ६१
स्व० तो गुरु सिष्य होतो स्व० तो जप आप्य होतो ॥ स्व० येक वीनीष्ठ होतो मिथ्या० ॥६२॥
स्व० येक आनेक होतो स्व० तो ग्रह पुत्र होतो ॥ स्व० त्याग तसाच होतो मिथ्या० ॥६३॥ स्व०
तो निजबोध होतो स्व० तो हरीनाम गातो ॥ स्व० लोक त्याय भरला तो मिथ्या० ॥६४॥ इति
प्रपंचमिथ्याप्रतिपादनं ज्ञानं ॥ जीवा समी जीन आताच देतो शिवा समी शीव आताच हो
तो ॥ स्वभेटिने मी सुरूप साचा दृष्टांत येथे भृंगकस्तकिचा ॥६५॥ पुण्या समी पुण्य आता
च होतो ॥ तीर्था समी पावन रूप होतो ॥ स्वभेटि० ॥६६॥ देवास जे दैवत रूप मीच होतो ब्र
ह्मांड हे तो स्वरूपी धरीतो ॥ स्वभेटि० ॥६७॥ मुक्ती समी मुक्ति आताच देतो समाधिलाभीच ४

Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

समाधिहोतो॥ स्व०॥६८॥ज्ञाना सिमीज्ञानअताच देतोबुधीमीबोधकरूपहोतो॥ स्व० ६९
यथास्थितीनेमगमीचहोतोअनेकनायककधीनहोतो॥ स्व०॥७०॥ इतिसर्वोत्कर्षज्ञानं॥ न
(5A) काईकेकर्मशुभाशुभेमज्ञानवाचिकेकर्मशु०॥ नमानसेकर्मशु० ज्ञानामृतेशुद्धअतींद्रलाभ
ला॥७१॥ इतिप्रथमस्वानुभवोद्गारः॥ षडंगयोगेनघडेचिबोध गुरुपदेशेनघडेचिबोध॥
मनोविनाशेनघडेचिबोधस्वयेचिबोधस्वयमेवबोधा॥७२॥ इतिद्वितीयस्वानुभवोद्गारः॥
पंचभूतात्मकेजाणमरीचीजलसारिखीकोणासमीनमस्कारुमीचएकनिरंतर॥७३॥ इतिवि०
नावव्यानचेचांचल्येसर्वहीनाचतेजसे॥ मुक्तदृष्टीत्तसेभासेसर्वहीमुक्तविश्वहे॥७४॥
इ० च० स्वा०॥ मीमीमीसकळांसमीजिवननामीआदिमीअंतमीमीमीमीमीइहलोकमीप
रलरीपावावयामूळमी॥ मीमीमीमुनिमानससीवसानमीसर्वाघटीपूर्णमी॥ मीमीमी
मजमाजिमीत्रिभुवनीरतुंमीनसेत्तेचमी॥७५॥ इतिजीवस्थैक्यवादज्ञानं॥ त्वंत्वंत्वंसक
ळांसितुंजिवनतुंत्वंआदितूंअंतितूंत्वंत्वंत्वंइहलोकत्वंपरलरीपावावयामूळत्वं॥ त्वंत्वंत्वं

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मज माजित्तुंत्रिभुवनिस्तं मीनसेतेचित्तं ॥७६॥ इतित्रीविजीवस्त्वैयवादत्तानं ॥ आसोनिनाहिंसि
होतेदेहसर्वमनासह ॥ सुखुसे तेनकेवापासच्चिदानंदरूपते ॥७७॥ इति प्रथमगुरुकिल्ली ॥ सु
खुसिरचनाकाहीजाग्रतीअंतभावनो ॥ स्फूर्तिजे स्फुरतीतुतेअनंदाप्येव तोचिरे ॥७८॥ इति
(6) द्वि० ली ॥ अनाहतः ध्वनिउठेतुजकणीरश्री सोहंस्वरेअज मतोजप प्राणरंध्री ॥ तेत्त्वअन
न्यमुमननेसमधिरुढराणांसर्वेद्रियउदधिउर्मितेज्ञासुजाणा ॥७९॥ इति० तृती० ली ॥
नेतंतुंतें ॥७०॥ हाचौअक्षराचा श्लोक गंदशास्त्री ॥ अष्टावधानी गोविंदआपुल्लीभे
टिलाघ ला ॥ स्वानंदेक्यकसाजे साबडागरजवाणवी ॥७१॥ इति सर्विसरोपिल्ली० ॥ अथ
टिका राघवस्वामिनिस्य ॥ निरूपमस्तवनभजनकथा ॥ अभिनवअष्टावधानकेंथा ॥ अति प
रस्फुरवदस्ये यथायथातथात्तथा तथाहराघवाक्ति ॥१॥ प्राकृताचिटिकाकिमर्थतरी ॥ अ
भिमतपाहताभवजलतरितरूणोपायअतरी ॥ निश्चयेबाणलाराघवाच्या ॥ ॥ अष्टावधा ५
नेअष्टधाप्रकृति ॥ अगुलिभेरिवाधनाविकृती ॥ हरित त्वरितचित्तचमत्कृती ॥ वडाग

...Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6A)

रजबाणवी॥ ३॥ इतिप्रथमअर्थः॥ अष्टांगयोगआष्टावधाने॥ गोविंदीभेटिसंविधाने॥ स्वा
नंदैक्यीसमाधाने॥ वडा॰॥ ४॥ इतिद्वितीय॰॥ अष्टावधानेपुराष्टक॥ लाधताअपुलीभेटि नि
ष्टंक॥ स्वानंदैक्यीउपष्टंभक॥ वडा॰॥ ५॥ त्र॰ अर्थः॥ अणिमाअष्टामहासिद्धि॥ अष्टावधानीनि
धानप्रसिद्धि॥ अपुल्आभेटीनेंगोविंदसिद्धि॥ वडा॰॥ ६॥ च॰ अर्थः॥ अष्टदेहअष्टावधाने॥ व्याप्यत्वे
भेटताआत्मप्रधाने॥ गोविंदैक्यसंन्निधाने॥ वडा॰॥ ७॥ पं॰ अर्थः॥ अष्टावधानेअष्टभाव॥ अपु
ल्यादर्शनेस्वस्वभाव॥ स्वानंदीहरेतिअहंभाव॥ व॰॥ ८॥ ष॰ अ॰॥ अष्टांगनामकरणेदेही॥ अ
ष्टावधानेहोतेविदेही॥ गोविंदभेटतानिःसंदेही॥ व॰॥ ९॥ स॰ अ॰॥ अष्टावधानीगोविंदाप्रती॥
अपुलिभेटिगुरुनाथदेती॥ स्वानंदैक्यीअनन्यगती॥ व॰॥ १०॥ अ॰ अ॰॥ अष्टावधानीगोविंद॥
दर्पणीपाहतामुखारविंद॥ आपुल्यादर्शनेस्वानंद॥ वडा॰॥ ११॥ न॰ अ॰॥ येरबोलेयेराप्रती॥
आपुलीभेटिजेव्हाहोती॥ त्यावेगळीगोविंदीमती॥ व॰॥ १२॥ द॰ अ॰॥ अष्टावधानीगोविंदी॥
हृदयाआभेटिआत्ममिळिंदी॥ लाधतांऐक्यआनंदकंदी॥ व॰॥ १३॥ ए॰ अ॰

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

॥ अनंतब्रह्मांडीं सृष्टीरचना ॥ त्यानें देखिले राघववचना ॥ येतां मनी आणा ठीक सुवना ॥ वं ॥ ७४ ॥ टी० ॥
अर्थः ॥ जे सायक चिविजासर ॥ अगणित पाकाकरी संहार ॥ ते सायके काचश्लोका वाचमत्का
रनित्यानें देकरीतसे ॥ ७५ ॥ नातरी अनंतब्रह्मस्कती अनेकथा प्रवर्त्तत्याश्रुति ॥ ते सीएकश्लो
काच्या चमत्कृती राघवोक्ती संतोषे ॥ ७६ ॥ इति राघवस्वामिनोक्तं टिका समाप्ता ॥ अथ कौतुकं ॥ ए
केएकविचित्र आजि सखियेम्या लोचनी पाहिले भया त्यावरते उभे चिसह सात्ते क्षाडसे राहि
ले ॥ तापेपोशिलजीवनें जळत्तसे जाची मुळीं छेदता वाढे जे मरले मुळीस बहु धार क्षावयाळो
गता ॥ ७० ॥ इति श्रर्थ कौशल्य उर्ध्वमूळज्ञानं ॥ असे हे यथ वाढे विरा मासिपावे धरी क्षीणता नाश
ही जाउ ष्टावे ॥ तया नाम रूपा इति श्रीच्वि स्पष्ट न ज्ञाते श्रीनव्हेत्ते च शोधूनि पाहे ॥ ७१ ॥ इति देह षड्वि
कारज्ञानं ॥ काली चे न दिसे आजि आजिचे न दिसे उद्या ॥ उद्याचे न दिसे परवा ऐसा मिथ्या
प्रपंच हा ॥ ७२ ॥ इति शाश्वलक्षानं ॥ जनातना मगा जावे ह्मणो निजीव वेचि ति ॥ नाम ते नेणे अया
वायाधुग त्याघाले निठेविति ॥ ७३ ॥ इति नामज्ञानं ॥ अंकळा आला जीव जन्मास आला ॥ के ६

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

(7A)

त्याकेला व्याप तो फार केला। गेला गेला मस्कयं थे चिरोला मेला मेळा बापुडा व्यर्थ मेला
॥७४॥ इति व्यर्थजन्मज्ञानं ॥ भांगीपरी सहि थोर काळे चपरलिला गुनि॥ देखता विभु
त्ये आणि सेविल्या भांगी शुलबी ॥७५॥ अनाबर बळी थोर रहे तुहा मस्र्ख मानसी॥ विवे
केपासती ज्ञानी निःसंगयदपावरी ॥७६॥ इति स्त्रीविषयज्ञानं ॥ कनेक भुलवि आपीन।
ममाजे सुवर्णी कनक चिजारि मानी पापरूपासमाने ॥ धुंचिच ढलक सी तबोलतायनना
हीस्मरण मनननत्यन्वेलागता बस दोहि ॥७७॥ इति द्रव्य विषयज्ञानं ॥ करिति व्याप व
ढुनि षयांदारि नतरतिनरते च जव्हा [illegible] ॥ विषयभोग समुच्चयसारे ॥ उतरव्या
तरि सिभेन सिंधुरे ॥७८॥ इति [illegible] यनिषेधज्ञानं ॥ तडागी पापया स्थ्या जळ
नरसखे बंधु असाति तशाठाई जाव विषयरुचिचि खुंटुनि मती॥ करुनी तेठाई इतर
वर तळी पर्णकुटिका स्वमाने तोध्याव पवभयत्यजोभ्र शालरिका॥७९॥ इति
वैराग्यज्ञानं। मने चिंतिते कदा होत्त नाहीन से चिंतिमा हीतसे तेकर्म देही ॥ज

सेइछितासूखतेदुःखहोलेतसेदुःखतेसूखहोउनिआले ॥८०॥ प्रारब्धलानं
७ पदोपदीकसेमुक्तिसंसारीरतांबोलला ॥ स्वानंदभीदृर्याहोतांखुणतेबोल
ताकळे ॥८१॥ तुंकोयालोकेपुसताचआताकोणीचनाहीवदसीलवार्त्ता ॥ वार्त्तानि
(४) रबोधचिबोधयेतोकिळीखुणाचिह्न[illegible]द्यानंदेतो ॥८२॥ हेबोलूनबोलकसाकळे
नोवदोनिजिव्हाजसितेस्मरेना ॥ [illegible]सीत्याचखुणेधरावेउगेचवादा
तकांधरावे ॥८३॥ अस्मप्रतितीस[illegible]थदेतोआत्मागुरूतोहृदयीअसेतो ॥
गुरुविनाबोधिक्रकोणाभावे[illegible]भावेगुरूलाभजावे ॥८४॥ इतिउप
उसाक्षात्कारज्ञानं ॥ शोधूनिदीधंके[illegible]सिद्धगुरुनायके ॥ तेचयेथेवृ
त्तियिलेश्रोतावक्तान्टकेरी ॥८५॥ शुभाशुभनसेभानयेथसानेचमिमिला ॥
नयाविणेनसेकाहीचराचरहिंहुसरे ॥८६॥ गुरुचीकिळीहेआपागोविंदात्मा ७

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(8A)

हरीवदे॥ गुरु साक्षात्‌ नरहरी भेटूनि हृदयीं वसे॥ ८७॥ गुरू गुरू वरे ऐसे न्रसिंव्हे हृयकां
त्रिलें॥ न्रसिंव्हात्मा आसो भक्ति मुक्ति परीस तत बरि॥ ८८॥ मुक्ति परीस ही थोर भक्ति योग
शुकादिकां॥ गुरु साक्षात्‌ नरहरी सर्वांमि भक्ति देमला॥ ८९॥ यस्य देवे यथा भक्ति र्यथा देवे
तथा गुरौ॥ तस्यैते कथिताह्यर्थाशिष्यविंश्रुतिने महा॥ ९०॥ इति श्रुति संमत्त॥ ज्ञानाविणे न
से मुक्ति न व्हे ज्ञान गुरूविणो॥ ब्रह्मसूत्र असे देवे न्रसिंव्हे स्पष्ट बोलिले॥ ९१॥ तेसे च वर्णिले
येथे थें पहाणीस ज्ञानी बरे॥ श्रुतिः श्लोकी ज्ञानसिंधु भरलाच असे पहा॥ ९२॥ पद्यां
मृत ते थें डगारहासील कृत निश्चित॥ अर्थज्ञाधात्मनी बोधा किल्ली प्रकट बोलिली॥ ९३॥
ग्रंथ कोटी वाचिताना किल्ली हे न कळे कधी॥ आपुनी गुरू बोलिगोविंद मुखिमाधव॥ ९४॥
पालथे घागरी पाणी घालि तां तें भरे चिना॥ मुर्खासि करिता बोध स्वयें मूर्खत्व ते घडे॥ ९५॥
अज्ञानी न कळे काही ज्ञानीना कासि वादिती॥ नूतनी कवि तीं निंदा जुन्याला थोर मानिती॥ ९६॥

८ साभिमानेकायहोत्तेत्याबररूसोनिया॥कोरडीभाकरीस्वाणेत्तेसेहेउघडउत्तेपहा॥६७
इतियंथार्थमहिमाख्यान॥काहीतरीएककहीसंभ्रमासिमानूनिमिथ्याकरितीभ्रमासि॥नेणो
नियाहइत्तरेवराणाउपाधियोगेकरितीत्तमाना॥६८॥अज्ञानानंदज्ञानं॥नकळे४कळते४
(१) सकळता४सतते४॥६९॥निरोपु॥ब्रह्मांडैश्वर्यसम्रद्धिपर्यंतीघडलीजरि॥स्वानंदसिं
धुच्याबिंदुनघडेसमतात्तरी॥७०॥इतिब्रह्मानंदज्ञानं॥स्वानंदोद्गारऐसागोविंदात्माहरी
वदे॥निधिलानिधिहायंथअभाग्यासिरुचेचिना॥७०॥कुमारीयुरुहेकेळीदत्तात्रेयमुनी
वरो॥उंचनीचअसेमूर्खालागलेपाडिसीबळे॥७१॥भाषाकसीत्तरीहोकाअर्थीतात्प
र्यसज्जना॥ज्ञानसाधेसर्वत्तेथेंभाषावदेगुरुहरी॥७२॥इतिप्रथमनिराभिमानज्ञानं॥नि
राभिमानीभवबंधनासीसुखदेजनासी॥निराभिमानीनरदेवसाचानिराभिमानीक ८
रियासमाचा॥७३॥इ०निरा०ज्ञानं॥गुरूचीकिलिहेजाणाउघडीचदिधलीजना॥जना

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

ईनदिसेसारेअसेब्रह्मनसेजन ।।१०४।। गोविंदींभरलेसारेंचराचरदिसेमने ।। गोविंदीस
(9A) वैरीहोते । गोविंदाकिल्लिहेभली ।।१०५।। छंदनेणेबंदनैणेनेणेलेमगुणादिक ।। श्रीगुरूपाय
हेजाणेतेणेचकिल्लिवर्णिली ।।१०६।। पठणेभिजतीदंतश्रवणेकानफुटती ।। स्वानंदसिंधु
चीखोलीगुरुवीणनतेकळे ।।१०७।। इतिश्रीगुरुमहिमाज्ञानं ।। ब्रह्मैवाहंअसीस्फूर्तिकोणाह्यास्फु
र्त्तितेस्मरे । असाजोअळसीयागिमुक्ततोगुरुराजतो ।।१०८।। इतिनिजानंदअळसीज्ञानं ।।
शुकाचिधरिलीकायामार्जारभयविक्रमी ।। विस्तारेहेकथाख्यातीज्ञान्यालादुषिलाकसे ।।
।।१०९।। काहीतर्ककुतर्ककुश्चित्तमतीकुश्चित्ततेबोलती ।। ज्ञानीआपण्यमानित्तीनरकुडे
साधूजनीनिंदित्ती । साधूशांतननिजांतरीकुबेरेतेमत्तहस्तीजसेत्यातेदूषणभूषणेत
रिकसेआकाशालिंपीजसे ।।११०।। इतिसाधुमहिमाज्ञानं ।। विप्राच्योज्ञातेकीवरिष्ठतछ
त्तित्तसाकर्मिष्टधर्मेरत्ती ।। त्याच्याशासमसछुचीशुचिशत्तीश्रीविष्णुभक्ताबरा ।।
भक्ताच्याशकिवरिष्टसहजानंदस्फुखेत्तोवरा ।।११२।। घंटानादीपांडुवाच्याश्चानिष्ठे

(१०)

छहरीकरी॥अर्चनेवंदनेत्याच्यासर्वहीदेवपूजिले॥११२॥इतिसर्वोत्कर्षज्ञानीलक्षणं॥
९ ब्रह्मानंदरसापीतोउन्मत्तगुरुराजतो॥ब्रह्मादितृणपर्यंतचिंतिकाकथाइतरजनी॥१३॥
दृग्दृष्टीदृग्यत्तिगुरुत्वेदेहमारते॥विदेहत्वेजनातीतअज्ञानज्ञानिदोघेहे॥१४॥
इतिअनिर्वाच्यज्ञानीलक्षणं॥निर्गुणंनिश्चळंव्यापकंब्रह्मवनंनिर्मळंचिन्मयंवितंभा भा
वनं॥चित्सुखंचिद्घनंचेतनानिश्चयंतारकंकारणंआद्यंभावये॥१५॥इतिभावनाज्ञा
नं॥गुरुवरसाक्षात्नरहरीजो॥गोविंदात्मानरहरीतो॥१६॥इतिस्मरणज्ञानं॥समा
धिसौख्यालबरवसाववेदांतवाक्यश्रवणीरिक्षावे॥त्यायुक्तिनेमुक्तिसत्याकळा
वेआधीचमीमुक्तअसेस्वभाव॥१७॥इतिपूर्णानुभावज्ञानं॥स्वरूपीतेआत्माज
गसकळआशंकोस्फमनेप्रतीतमध्येत्याबुडउनिअसानित्यस्फमने॥अविद्याते
गेलीनिजअजडसत्ताचकळलीजगाकारआत्माजगगणुनिविद्यासुफळली॥१८॥ ९

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

40A

विक्षेपनिषेधज्ञानं ॥ वाचामनविसर्जित्तासच्चिदानंदस्पष्टता ॥ सत्यज्ञानानंदसौख्यप्राप्तिरया
वीचस्यासदा ॥ १९ ॥ इतिनिर्वाणज्ञानं ॥ शब्दज्ञानेमनज्ञानेमूर्खांभोसघडेकसा ॥ स्वसंवेद्यप्र
तीतीनेमोक्षाल्लामोक्षदेसिद्ध ॥ २० ॥ निर्वाणमोक्षज्ञानं ॥ नेकव्यन्नमजलाहेबोळसील्त चेद
वाक्षणभरिभवल्लंबेकायहोईळकेस्रा ॥ म्हणुनितुजगुरूसीप्रार्थितोयेकआतांदढलर
पदद्वारेंवोठेउनिहातमाथा ॥ २१ ॥ इतिगुरुप्रार्थनाज्ञानं ॥ एकब्रह्मदुजीमायात्तीसराचोर
कोणलुं ॥ अद्यापिउडसीकेसान्एकस्वमीतुझा ॥ २२ ॥ सर्वल्लोकोउत्तरेसोउभामेरूघडेज
सा ॥ ग्राहकरवेतसेबोधीएकाव्यावहिनीनसे ॥ २३ ॥ गुरुदयाज्ञानं ॥ जापावयासाधकभि
न्ननाहीतेजापानेब्रह्मअभिन्नतेही ॥ आभावदोषास्वरूपीअसारेब्रह्मावबोधार्थघडेक
सारे ॥ २४ ॥ आनंसंस्कारश्चनंतरलीत्याकल्मितीहोनसत्याकुयुक्ती ॥ संसारमार्गीपडला
असारेब्रह्मावबोधार्थघडेकसारे ॥ २५ ॥ समस्यापूर्णज्ञानं ॥ मनत्यागितामीचअथवे ॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai — Joint project

मीत्त राहिले निद्रिस्ते जसे ॥ साटीतो घटिका होतीत यात घटि ये कही ॥ ग्रंथार्थ
इति ज्ञानावतंस ॥ २७ ॥ बुद्धि जीवचीपरे ब्रह्म चितो जगी ॥ २८ ॥
बतीस अक्षर श्लोक इति ग्रंथ पठण ज्ञानं ॥ कोल्हापुरी आसनि रो
काही से रहिल्याजि प पाले न्ट के झांरी बोधित आपणाते ॥ नाते
ले ॥ केविताती तुमीचे मुखिआपणा ते दावी नसे बुद्धि
न व्हे गाढी दी आपणाते ॥ २९ ॥ गोविंद दहि म्
अर्थाची रुनि हरिने त्या राष्ट्र भाषे कथिले
भरलि तरी मुखाने ॥ सर्वांतरी सर्व कळाक

रीतो कर्त्ता मि हे बोलत निंघहोते ॥ ३० ॥ अष्टावधानी कुळ नाम साचे गोविंद हे नाम हि मा
धनाचे ॥ नामारूपाचा अभिमान गेला गोविंद गोविंद अभंग जाला ॥ ३२ ॥ अष्टावधानी
उप नाम नाही गोविंद हे नाम न सिच तेही ॥ आत्मा रुच ये सर्वहि रूप होतो गोविंद तो अ
न्य कसाच होतो ॥ ३१ ॥ इति अखंड अभंग ज्ञानं ॥ दश वार बरी सांग गुरूची किंवा याचि

(11A)

विक्षेपनिषेधज्ञानं॥वाचामनविसर्जिता सच्चिदानंद स्पष्टता॥सत्यज्ञानानंदसौख्यप्रा
प्तित्याचीच त्यासदे॥१९॥इतिनिर्वाणज्ञानं॥शब्दज्ञानमनशानेमुखीमोक्ष घडेकसा॥ स्वसं
वेद्य प्रतीतीनमोक्षाला मोक्षदेसितु॥२०॥निर्वाणमोक्ष ज्ञानं॥नकळत मज छाहे बोलसी
त्वंचदेवाक्षणभरिअविलंबेका यहोईलकेंव्हा॥म्हणुनि तुजगुरूसीप्रार्थितोयेकआला
हृदतलरपदरावीठेउनिहातनमाथ॥२१॥इतिगुरुप्रार्थनाज्ञानं॥एकब्रह्मदुजीमायानीस
राचोरकोपात्रं॥अद्यापिउडसीकेसानएकस्वपीत्रृक्षा॥२२॥सर्वज्ञोकीउत्तरेसोउभा
मेरूघडेजसा॥ग्राहकत्वेनसेबोधीरकाच्याविहिनीनसे॥२३॥गुरुदयाज्ञानं॥आपाव
यासाधकभिन्ननाहीतेजाणनेब्रह्मआसनत्तेही॥आभावदोघास्वरूपीअसेरेब्रह्मा
वबोधार्थ घडेकसारे॥२४॥अनंतसंस्कारअनंतवृत्तीत्याकल्पितीहोनसत्याकुयु
क्ती॥संसारमार्गीपडताआसारेब्रह्मावबोधार्थ घडेकसारे॥२५॥समत्र्याप्रूर्णज्ञानं॥मनःग

(12)

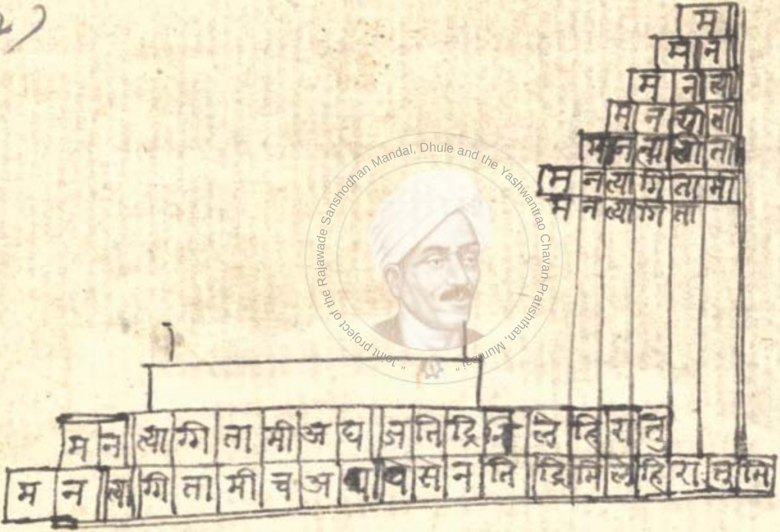

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(१२५)

बा॥ म्ह्रखीछा मोक्षतत्वं देसी तु म्हा मोक्षीन संत्राय॥२३॥ स्वस्तिश्री न्टपशालिवाहनरी
कीसो व्हाशत्ते त्यावरि॥ अठावन्न नव्हास्यु अब्द असता त्या माघमासांतरी श्रीगुरु
मछिंद्र समाशपूर्ण महिमा ज्या शुक्रवारी दिसि॥ मुक्ति त्या गुरुची किर्त्तीराचे येळा
हे येक सछत्तिसी॥१२६॥ इतिश्री मत्‌श्रीगुरुकिर्तीग्रंथ गोविंदानरहरीकृते
समाप्त॥ श्रीगुरुनाथायेण भस्तु॥ हे पुस्तक वेदमूर्ति रामभट्ट [illegible] जबस्ले रूपी
वासुदेव याचे स्वार्थ परमार्थ कार[illegible] खडवा शके १७३२ प्रमोद नाम संव
त्सरे फाल्गुन शुक्क त्रीतीया सोम्य वासरी समाप्त ॥ ॥ ॥

श्रीः	श्रीः	श्रीः	श्रीः	श्रीः	श्रीः

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

११

(137)

॥श्रीगुरुसकिल्पिग्रंथसमाप्तं॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com